

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

від 2 листопада 2018 року № 16

Про необхідність усунення Міністерством аграрної політики та продовольства України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

Відповідно до статті 30 Закону України від 11.09.2003 № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та на підставі звернень суб'єктів господарювання, Державна регуляторна служба України здійснила експертизу наказу Міністерства аграрної політики України від 27.05.2004 № 191 «Про затвердження форм обліку виробництва алкогольних напоїв» (далі – Наказ № 191), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.09.2004 за № 1156/9755, та встановила таке.

Наказом № 191, зокрема, затверджено та запроваджено в дію такі форми первинних облікових документів щодо виробництва алкогольних напоїв: звіт про роботу цеху з виробництва та розливу лікєро-горілочаних виробів; накладну на передання алкогольних напоїв з виробництва до складу готової продукції; звіт про рух алкогольних напоїв на складі готової продукції; акт інвентаризації алкогольних напоїв у складі готової продукції; звіт про роботу цеху розливу виноробної продукції.

Відповідна звітність, свого часу, була введена в дію з метою запровадження єдиної державної системи обліку виробництва, транспортування, зберігання, оптової та роздрібної торгівлі алкогольними напоями на виконання підпункту «а» пункту 4 розділу I Заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції, затверджених Указом Президента України від 09.02.2004 № 175, та доручення Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 6279/424/1-04.

Водночас, пунктом 5 статті 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» задекларовано, що підприємство самостійно розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів.

Крім того, відповідно до Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 25.11.2015 № 1119, Мінагрополітики України не наділене повноваженнями щодо здійснення контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та, відповідно, затвердження форм звітності щодо їх виробництва та обігу.

У свою чергу, наразі відповідно до підпункту 19¹.1.13 пункту 19¹.1 статті 19¹ Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI (далі – Податковий кодекс) ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами та контроль за таким виробництвом здійснюють контролюючі органи.

Згідно з пунктом 41.1 статті 41 Податкового кодексу контролюючими органами є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову, державну митну політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, законодавства з питань сплати єдиного внеску та іншого законодавства (далі – контролюючий орган), контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган, його територіальні органи.

Разом з цим, Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (далі – Закон № 481/95-ВР) визначає основні засади державної політики щодо регулювання виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібною торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, дистилятом виноградним спиртовим, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів на території України.

Таким чином, наразі на виконання вимог чинного законодавства встановлено інші, більш дієві механізми контролю у сфері виробництва та обігу алкогольних напоїв.

Зокрема, статтею 16 Закону № 481/95-ВР визначено, що суб'єкти господарювання, які отримали передбачені цим Законом ліцензії, подають до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати такі ліцензії, щомісяця до 10 числа наступного місяця звіт про обсяги виробництва та/або обігу (в тому числі імпорту та експорту) спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів за формою встановленою цим органом.

Крім того, відповідно до пункту 223.2 статті 223 розділу VI Податкового кодексу України передбачено, що платники податку, визначені пунктом 212.1 статті 212 цього Кодексу (крім імпортерів підакцизних товарів, зазначених у підпунктах 215.3.4, 215.3.5, 215.3.5 1, 215.3.5 2, 215.3.6, 215.3.7, 215.3.8 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу), подають щомісяця не пізніше 20 числа наступного звітного (податкового) періоду контролюючому органу за місцем

реєстрації декларацію з акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому статтею 46 цього Кодексу.

Також, з метою підвищення ефективності роботи із запобігання та боротьби із незаконним виробництвом і обігом спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів, посилення контролю за повнотою та своєчасністю надходжень до бюджету акцизного податку відповідно до абзацу першого пункту 230.1 статті 230 Податкового кодексу утворюються акцизні склади.

Порядок створення та функціонування акцизних складів визначено статтею 230 Податкового кодексу. Підпунктом 14.1.6 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу встановлено, що акцизний склад – це спеціально обладнані приміщення на обмеженій території, розташовані на митній території України, де під контролем постійних представників контролюючого органу розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі, зокрема спирту етилового, горілки та лікєро-горілочаних виробів.

Виходячи з вищенаведеного, питання обліку діяльності з виробництва та обігу алкогольних напоїв достатньо врегульоване законодавством, а передбачені Наказом № 191 додаткові форми звітності створюють надмірне регулювання такої діяльності.

Запроваджений Наказом № 191 механізм державного регулювання у відповідній сфері господарської діяльності на сьогодні створює додаткове необґрунтоване адміністративне та фінансове навантаження на виробників алкогольних напоїв, зокрема в частині виконання обов'язкових вимог щодо щоденного складання величезного обсягу документів, необхідність подання яких не визначено чинним законодавством.

За таких обставин, постає питання щодо правової обґрунтованості та об'єктивності застосування механізму державного регулювання, передбаченого положеннями Наказу № 191.

З огляду на викладене вище, положення Наказу № 191 порушують такі обов'язкові принципи державної регуляторної політики, передбачені статтею 4 Закону, як:

доцільності – обґрунтованої необхідності державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми, *оскільки форма та рівень державного регулювання, в частині запровадження передбачених пунктом 1 Наказу № 191 форм звітності, на сьогодні не відповідає вимогам чинного законодавства;*

адекватності – відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив, *оскільки на сьогодні встановлена форма та рівень державного регулювання, в частині необхідності виконання передбачених Наказом № 191 вимог щодо заповнення відповідних форм обліку, не враховує всіх існуючих на сьогодні альтернатив з метою досягнення поставлених цілей;*

ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально

необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави, в частинні застосування непередбачених чинним законодавством вимог до виробників алкогольних напоїв, що в свою чергу, зумовлює додаткове необґрунтоване адміністративне та фінансове навантаження на суб'єктів господарювання;

збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, оскільки запропонований механізм державного регулювання не забезпечує балансу інтересів між суб'єктами господарювання, державою та громадянами.

Керуючись частиною третьою статті 27 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

запропонувати Міністерству аграрної політики та продовольства України визнати таким, що втратив чинність наказ Міністерства аграрної політики України від 27.05.2004 № 191 «Про затвердження форм обліку виробництва алкогольних напоїв», оскільки його положення не відповідають вимогам чинного законодавства та порушують принципи державної регуляторної політики.

Рішення Державної регуляторної служби України щодо усунення порушень принципів державної регуляторної політики підлягає виконанню у порядку, визначеному статтею 28 Закону, у двомісячний строк з дня прийняття такого рішення.

Виконання цього рішення передбачає підготовку проекту акта визнання про таким, що втратив чинність наказу Міністерства аграрної політики України від 27.05.2004 № 191 «Про затвердження форм обліку виробництва алкогольних напоїв».

У разі визнання таким, що втратив чинність, регуляторного акта, щодо якого уповноваженим органом було прийнято рішення, орган виконавчої влади, що прийняв цей регуляторний акт, не пізніше одного робочого дня до закінчення строку виконання відповідного рішення подає до уповноваженого органу копію акта про визнання таким, що втратив чинність, цього регуляторного акта.

У разі невиконання рішення уповноваженого органу про необхідність усунення порушень принципів державної регуляторної політики або неоскарження цього рішення органом виконавчої влади протягом встановленого строку, дія регуляторного акта, щодо якого було прийнято відповідне рішення, зупиняється Законом наступного дня з дня закінчення строку виконання такого рішення.

Подання скарги щодо рішення уповноваженого органу не зупиняє дії цього рішення.

Голова
Державної регуляторної служби України

Ксенія ЛЯПІНА